

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

CILJEVI ZA 2030.

NA POČETKU GODINE

BRISEL – Evropska komisija odobrila je Grčkoj državnu pomoć od 36 miliona evra za investicije u elektroenergetsku infrastrukturu u toj zemlji, pošto je utvrdila da podrška za sedam projekata koja ima za cilj da poboljša i proširi prenosnu mrežu nije suprotna pravilima EU o državnoj pomoći. Komisija je saopštila u utorak da grčki projekti imaju za cilj da doprinesu sigurnosti i pouzdanosti snabdevanja potrošača električnom energijom, a državna pomoć ne narušava nepropisno konkurenciju na unutrašnjem energetskom tržištu Grčke. Štaviše, evropski komesar za konkurenciju Hoakin Almunija rekao je da će ova državna podrška „poboljšati konkurenciju između snabdevača električnom energijom kroz diverzifikaciju izvora snabdevanja“, prenosi **Ekathimerini**. Ovo odobrenje dolazi posle istraga koje je prošle nedelje Brisel pokrenuo protiv vlada u Londonu i Berlinu zbog mogućeg kršenja pravila državne pomoći u energetici. U prvom slučaju zbog olakšica koje je Britanija odobrila investitorima u buduću nuklearnu elektranu Hinkley Point, a u drugom zbog izuzeća od plaćanja nameta za obnovljive izvore energije koje Nemačka daje najvećim industrijskim potrošačima struje u toj zemlji.

BRISEL – Evropska komisija najavila je za 22. januar usvajanje Plana za klimatsku i energetsku politiku do 2030. i Izveštaj o sastavu i pokretačima cena i troškova energije. Dva dokumenta će biti usvojena u okviru najavljenog plana "Za evropsku industrijsku renesansu", čiji je cilj preokretanje privrednog pada. **Energy newsletter**

SOFIJA – Inostrani distributeri električne energije u Bugarskoj - CEZ Bulgaria, EVN i Energo Pro - ocenili su na javnoj raspravi u petak, ekonomski neosnovanom najavu tamošnjeg energetskog regulatora da od 1. januara smanji cene noćne tarife struje u toj zemlji za deset, a dnevne za jedan odsto. Regulatorna komisija DKEVR će 30. decembra doneti konačnu odluku, a to će biti drugo smanjenje cena struje od kako je sadašnja bugarska vlada u maju izabrana. Direktor sektora za regulativu CEZ Bulgaria Zorica Genova je konstatovala da ne postoji stvarno opravdanje za predlog DKEVR i dodala da „nije jasno šta se zapravo desilo u proteklim mesecima da bi motivisalo smanjenje cena“. Ona je, štaviše, najavila da bi CEZ mogao podneti tužbu protiv regulatora, ako utvrdi da razlozi za smanjenje cena nisu opravdani **Focus**

KIJEV - Ukrajina će na poziciji predsedavajućeg Evropskom energetsom zajednicom, na koju stupa u januaru 2014. godine, nastojati da sprovede sve sporazume u okviru Energetske povelje i reši pitanja pokrenuta povodom izgradnje gasovoda Južni tok, izjavio je ministar energetike i rudarstva Ukrajine Eduard Stavicki. „Mi ćemo insistirati na sprovođenju ovih sporazuma koji se odnose na Energetsku povelju, mislim na Drugi i Treći energetske paket. Drugo pitanje koje ćemo rešavati je Južni tok, jer on nije ratifikovan ni na nivou Energetske zajednice, ni na nivou Evropske komisije, a neke države-članice EU su ga zanemarile i već počele njegovu izgradnju” - rekao je Stavicki. *Kyiv Post*

POSLOVI

Firms quit Romania nuclear project after Chinese partner joins

MONDAY DEC 23, 2013 | AGENCE FRANCE PRESSE

BUKUREŠT – Energetski giganti italijanski Enel i indijski ArcelorMittal izlaze iz projekta gradnje dva nuklearna reaktora u Rumuniji, posle ulaska kineske kompanije u taj posao, objavili su 23. decembra rumunski zvaničnici. Enel i rumunska podfirma Arcelor Mittala “odlučili su da prodaju svoje udele od 9,15, odnosno 6,2 odsto u projektnoj kompaniji EnergoNuclear”, objavilo je rumunski državni holding Nuclearelectrica, vlasnik preostalog dela od 84,65% projekta. Enel je saopštio da je “promena vlasničke strukture, pri kojoj će druga kompanija, mimo Nuclearelectrica postati većinski deoničar, nespojiva sa njegovom investicionom strategijom”. ArcelorMittal je

kratko saopštio da ga ovaj projekat, procenjen na 5,4 milijarde dolara, više ne interesuje. Vest dolazi mesec dana pošto je vlada u Bukureštu saopštila da kompanija China General Nuclear Power Corporation (CGN) planira da investira u gradnju dva nova reaktora nuklearke Černavoda, na jugoistoku Rumunije.

Money.msn

ATINA - Grčka je počela da daje besplatnu električnu energiju porodicama sa nedovoljnim prihodima za život, kako bi sprečila sve raširenije korišćenje jeftinijeg grejanja na drvo. Zvamičnici navode da je ova pojava dovela do zagađenja vazduha smogom „alarmantnih razmera“ u Atini i drugim gradovima. Prema novim pravilima, familije sa niskim primanjima dobijaće besplatnu struju tokom dva dana, ako u jednom danu nivoi smoga dostignu „alarmantan nivo“ od 150 miligrama po kubnom metru, javlja **PBS**.

FRANKFURT – Vodeći nemački proizvođač električne energije RWE planira da raskine najmanje dva dugoročna ugovora o kupovini električne energije na veleprodajnom tržištu zbog pada potrošnje struje, prenosi **Bloomberg** informaciju dobijenu od dve upućene osobe. Kompanija neće obnavljati i dva ugovora za dve manje elektrane na ugljen. Cene struje za 2014. u Nemačkoj pale su za 17% ove godine, jer je proizvodnja iz obnovljivih izvora skočila, a potrošnja energije pala na najniži nivo od 2009, što dovodi do smanjenja marži na proizvodnju iz gasa i uglja. Potrošnja energije u toj zemlji pala je gotovo 2% na 596 TWh u ovoj godini u odnosu na 2012, objavio je **EMP**. RWE je ranije ove godine objavio da namerava da zamrzne ili isključi neke od svojih elektrana na gas i uglj zbog povećanja obnovljivih izvora energije. Firma je saopštila da zbog buma ulaganja u solarnu energiju niz njenih elektrana više nije isplativ. Portparol RWE je rekao da će ukupno 3.100 MW proizvodnih kapaciteta izaći iz mreže, što predstavlja oko 6% ukupnog kapaciteta RWE-a.

MOSKVA – Rosnjeft će trgovati naftom iz kancelarija u Londonu, Njujorku i Singapuru, posle prošlonedeljne kupovine ovih poslova od banke Morgan Stanley i postati konkurent već etabliranim igračima na tom tržištu, komentariše **Reuters**. Agencija podseća da je ruska državna kompanija ove godine skočila na vrh globalne lige proizvođača, kupivši za 55 milijardi dolara kompaniju TNK-BP. Time je postala najveći izlistani proizvođač nafte na svetu, pa se nametnula potreba da formira i trgovačko odeljenje, poput glavnih svetskih konkurenata. Izvršni direktor Rosnjefta Igor Sečin kazao je u ponedeljak da će kupovina poslova Morgan Stanley-a dodatno ubrzati rast kompanije na svetskom tržištu sirove nafte i derivata. Američka banka je prva od velikih firmi sa Wall Street-a koja je prodala gro svojih poslova fizičke trgovine naftom, primećuje Reuters i podseća da cena ovog ugovora nije objavljena.

KIJEV – Ruski Gazprom pristao je da ukrajinskom Naftogazu prebaci u 2014. godinu deo duga za gas kupljen tokom 2013. rekao je u sredu ministar energije Ukrajine Eduard Stavicki. On je na press konferenciji u Kijevu rekao da će taj iznos, koji nije precizirao, biti isplaćen do kraja prvog kvartala 2014. Krajem oktobra, predsednik Gazproma Aleksej Miler je rekao da Ukrajina duguje dve milijarde dolara za gas isporučen u avgustu, oktobru i novembru. Početkom decembra iz Naftogaza je saopšteno da je sa Gazpromom dogovoreno da se do idućeg proleća odlože plaćanja za gas koji bude uvezen u 4. kvartalu ove godine. *Kyiv Post*

PARIZ/OSLO – Francuski Total i norveški Statoil odustali su od investicija u Trans-anadolijski gasovod (TANAP), deo transportnog lanca kojim azerbejdžanski gas treba da preko Turske, Grčke, Albanije i Italije stigne do Evrope. Statoil je planirao da kupi udeo od 12% u gasovodu između Azerbejdžanma i Turske, a Total 5%, ali su obe kompanije saopštile 23. decembra da odustaju, zbog visokih troškova. Portal *OilPrice* navodi da će ovaj deo projekta podeliti turske kompanije TPAO i Botaš i azerbejdžanski SOCAR. Inicijalni troškovi gradnje Tanapa od 7,5 milijardi dolara podignuti su sada na oko 12 milijardi, pa Total i Statoil smatraju da je finansijski rizik posla previsok.

OilPrice podseća da se radi o jednom od ključnih EU projekata diverzifikovanja izvora snabdevanja Evrope gasom, mimo ruskog. Udeo Turske u planiranom gasovodu TANAP uvećaće se sa sadašnjih 20, na 30 odsto, potvrdio je u četvrtak za tamošnju TV Rovnag Abdulajev, čelnik azerbejdžanske kompanije SOCAR, koja je trenutno vlasnik 80 odsto udela u ovom projektu.

ATINA – Azerbejdžanska državna kompanija SOCAR finalizovala je ugovor o kupovini 66% grčke gasne transportnu kompaniju DESFA, saopštila je 23. decembra grčka agencija za privatizaciju. Prema ugovor, potpisanom 21. decembra, SOCAR će platiti 400 miliona evra za kompaniju koja rukovodi grčkim gasovodnim sistemom. **AFP**

BRISEL - Evropska investiciona banka (EIB) odobrila je kredit od 1,3 milijarde evra kao podršku projektima kojima kompanija Eni treba da poboljša sigurnost snabdevanja Italije gasom, saopšteno je 20. decembra iz Evropske komisije. Eni planira višegodišnje investicije u vrednosti 2,7 milijardi evra u 26 offshore projekata u E&P sektor Italije. EIB je finansijska institucija EU zadužena za dugoročno kreditiranje. **europe.eu**

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE - OIE

LONDON - Tokom prvih šest meseci 2013. ukupno je na mrežu priključeno 277 offshore vetroelektrana, što je više nego dvostruko u odnosu na

kapacitete instalisane u istom razdoblju u 2012, pokazuju podaci EWEA-e. Međutim, finansiranje novih projekata je smanjeno, zbog regulatorne nesigurnosti na ključnim tržištima, Nemačkoj i Velikoj Britaniji. Tih 277 vetroturbinu imaju snagu od 1.045 MW, u odnosu na 132 turbine snage 523,2 MW instalisanih u istom razdoblju godinu dana ranije. Trenutno, ukupni offshore kapaciteti u Evropi iznose 6.040 MW u 58 vetro-parkova u više od deset zemalja. Trenutno je u fazi izgradnje ili u pripremama 21. vetropark na moru, sa ukupnom snagom 5.694 MW. Međutim,

EWEA upozorava da će se ulaganja u vetroelektrane neminovno zaustaviti ako Brisel ne uspe brzo da dogovori sa državama EU novi obvezujući cilj za obnovljive izvore za 2030, prenosi **EMP**.

PODGORICA – Italijanska kompanija A2A platiće sa 3% kapitala Elektroprivrede Crne Gore (EPCG) 45 miliona evra poreskog duga, dogovoreno je sa Vladom u Podgorici, što treba da potvrdi i parlament te zemlje, zvanično je saopšteno u četvrtak **Vijestima** iz Ministarstva finansija. Država Crna Gora sada ima 55 odsto akcija energetske kompanije, dok A2A poseduje 43,7 odsto. Ostatak duga od oko sedam, osam miliona najverovatnije će se regulisati tako što bi se neplaćeni računi za struju državnih institucija i ustanova poravnali sa delom

poreskog duga EPCG. "Većina duga bi se konvertovala u akcijski kapital države najkasnije do kraja prvog kvartala naredne godine", saopšteno je **Vijestima** u vladajućoj koaliciji.

TIRANA – Vlada u Prištini i Albanija potpisali su sporazum o izgradnji dalekovoda u vrednosti od 75,4 miliona evra. Dalekovod će biti dužine 241 kilometar, a finansiraće ga Nemačka, pola kao poklon, pola kao zajam nemačke KfW razvojne banke, prenela je agencija **Reuters**. „Dalekovod će omogućiti operaterima da rade kao jedan distribicioni sistem“, rekao je kosovski ministar ekonomije Fadilj Ismajli u Prizrenu. Planirano je da dalekovod bude završen za dve godine.

SARAJEVO

Elektroprivreda BiH (EPBiH) je ostvarila 25. decembra rekordnu proizvodnju električne energije od 1990. godine. Proizvodnja se odnosi na iste proizvodne kapacitete kao iz 1990. godine, saopšteno je iz EPBiH. Ukupno je proizvedeno 7.310 GWh, a očekivanja su da će na kraju godine biti ostvarena proizvodnja oko 7.450 GWh. U vrlo kratkom periodu, ovo je drugi rekord u proizvodnji Elektroprivrede BiH. Predhodno je najveća godišnja proizvodnja od 1990. godine, ostvarena 2011. kada je proizvedeno 7.258 GWh, javlja **Fena**.

ZAGREB - Hrvatska elektroprivreda objavila je da je HEP-Opskrba potpisala ugovor o snabdevanju naftne kompanije Ina, drugim po veličini kupcem električne energije u Hrvatskoj. Inina godišnja potrošnja veća je od 270 miliona kilovatsati (kWh). Iz Ine ističu da su otvaranjem tržišta električne energije prvi put dobili mogućnost da na tenderu odaberu najpovoljnijeg ponuđača. *Energetika-net*

ZAGREB - Ministarstvo privrede Hrvatske saopštilo je 24. decembra da će se tek posle usvajanja novog zakona o tržištu nafte i naftnih derivata primjenjivati slobodno formiranje cena goriva u toj zemlji, a Hrvatski sabor će ponovno zasedati tek od druge polovine januara, piše *Business.hr*. Ministarstvo je reagovalo povodom pisanja u medijima da će slobodno formiranje cena goriva na hrvatskim pumpama startovati sa 1. januarom 2014. Nakon usvajanja u Hrvatskom saboru, najranije 15. januara, Zakon će biti objavljen u Narodnim novinama osam dana po objavi stupiti na snagu. Tek tada će formiranje maloprodajnih cena naftnih derivata biti slobodno, ističu iz Ministarstva. Vlada Hrvatske moći će, u slučaju velikih poremećaja na tržištu, uredbom da propiše najviši nivo maloprodajnih cena za pojedine naftne derivate, za period od najduže 90 dana, podsećaju iz Ministarstva. Takođe, predlogom zakona o tržištu nafte, određuje se obveza formiranja obaveznih i operativnih zalih naftnih derivata i delovanje u slučajevima vanrednog poremećaja snabdevanja naftom i derivatima.

